Serkan Kumdakcı

Vaatler ve gerçekler

serkankumdakci@ekonomik-cozum.com.tr

Seçimlerin tamamlanması ile birlikte önümüzdeki dönemde artık hükümetin kurulması bekleniyor. Seçimlerin tek başına iktidarı elde eden bir parti ile sonuçlanması, seçim sırasında verilen vaatlerin gerçekleştirilebilecek gücün elde edilmesi, gözleri partilerin seçim beyannamelerine çevirdi.

*****

Aslında 13 yıldır iktidarda olan bir partinin bu şekilde verdiği ekonomik vaatler, "Neden 13 yıldır yapılmadı?" sorusunu akıllara getiriyor ancak yine de vaat edilen ekonomik konuların direkt vatandaşa parasal katkı sağlaması ve iktidar partisinin çok güçlü bir oy oranı ile tekrar seçilmesi hiç bir sorgulamaya mahal bırakmıyor.

VAATLER

Asgari ücretliye 1.300 TL maaş, emeklilere yıllık 1.200 TL ek ücret verilmesi, yem ve gübreden KDV'nin kaldırılması, çalışan emeklilerden kesilen sosyal güvenlik destekleme priminin kaldırılması, ilk defa iş kuracaklara verilecek 50 bin TL'lik hibe ve daha birçok seçim öncesi gündeme gelmeyen ve aslında günlük hayatımızı etkileyecek düzenleme de ayrıca iktidar partisinin seçim beyannamesinde bulunuyor.

Yapılacak tüm bu teşviklerin bütçeye yıllık maliyetinin 20 Milyar TL olduğu, başbakanımız tarafından açıklandı. Yani yıllık harcama bütçesinin neredeyse % 20 si.

GERÇEKLER

Bu vaatlerin içinde en popüler olan ve diğer partilerin de yarış halinde olduğu konu "Asgari ücret" idi. 1.300-1.400-1.500 hatta 2.000 ve hatta 5.000 TL'lik vaatler verildi. En sonunda kazanan 1.300-TL'lik vaat oldu. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı da açıkladı: "Asgari ücret 01.01.2016'dan itibaren 1.300 TL olacak." Peki, bunun maliyetini kim karşılayacak?

Şu an asgari ücretten bordrolu olan 5,5 milyon çalışan var memleketimizde. Bunun yarısının aslında daha yüksek ücret aldığı halde asgari ücretten sigortalı olduğunu düşünecek olursak, neredeyse 2,7 milyon kişi fiilen asgari ücret ile çalışıyor. Şu anda asgari ücret brüt 1.273,50-TL. Bunun üzerinden işeverenin payına düşen SGK ve işsizlik kesinti oranı %21 hemen hemen 270 TL. Yani eşi çalışmayan çocuğu da olmayan bir çalışanın işverene maliyeti ödeyeceği maaşla birlikte 1.270 TL civarında oluyor.

*****

Seçim vaatlerinde söylenen ücretlerin tamamı net ücret üzerinden telaffuz edildi. Yani ele geçecek net ücret üzerinden, 1.300 TL karşılığı hesaplanacak brüt ücret yaklaşık 1.810 TL olarak karşımıza çıkıyor. Burada işverenin sigorta yükü 380 TL maaşıyla birlikte çalışanın işverene maliyeti 1.680 TL'ye çıkıyor. Yani ortalama bu artıştan dolayı işçi başına aylık 400 TL maliyet oluşuyor.

*****

Burada en çok tartışılacak konu; bu maliyeti kimin üstlenecek olması? Devlet bu maliyeti işverenin sırtına vursa, işveren örgütleri ile devlet arasında gerilim artar, işten çıkarmalar başlar ve bir çalışan için en kötü senaryo kayıt dışı istihdamda bir patlama meydana gelir. Yani artık piyasada sigortasız işçi çalıştırma dönemi başlar. Devlet bu maliyeti üstlendiği takdirde bunun devlete aylık maliyeti 2.200 milyar TL civarında olur. Bu da yıllık neredeyse 26 milyar TL. Yapılacak tüm reformların devlete olan maliyeti 20 milyar TL olarak açıklandığından sanki bu asgari ücret artışı ile ilgili maliyet işverenin sırtına vurulacağa benziyor.

SOSYAL DEVLET

Bir yerde sosyal devlet olmak bunu gerektir. Devlet kendi alacağı SGK kesintilerinden ve Gelir Vergisi'nden feragat ederek bu ücretleri finanse etmeli ve bu maliyeti üstlenmelidir. Bununla ilgili süreci hep birlikte bekleyip göreceğiz. Asgari ücret değişikliği ile birlikte aşağıdaki saydığım reformlar içinde yeni kanunlar bekleniyor:

Dördüncü dönem geçici vergi beyannamesi kaldırılıyor.

İkinci evini kredi ile alana vergi avantajı kaldırılıyor.

Evini satanın 5 yıl sonra elde ettiği vergi istisnası kaldırılıyor.

Lüks ürünlere ek vergi konuluyor.

İmalat sanayinde makine-teçhizat yatırımlarının finansmanında Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) kaldırılıyor.

Emek yoğun sektörlerde sembolik bir kira bedeliyle, anahtar teslimi, karşılıksız fabrika binası yapılması sağlanıyor.

Tarımda, büyük çiftlikleri teşvik eden yeni bir vergilendirme yaklaşımına geçiliyor.

Yapılacak reformlarda, destek sağlananlar açısından bir sorun yok, ancak konu işverenler açısında da ele alınmalı ve bu kapsamda değerlendirilmeli.

Bu süreçten en karlı çıkacak olan sanırım asgari ücretliler görünüyor. Sonuçta alacakları ücret yükselecek. Onlar için maliyeti kimin üstlendiğinin de çok önemi olduğunu sanmıyorum. Ne demişler; "Üzümü ye, bağını sorma."

Yüzde 78'i tahsil edildi

Devlet, yılın 9 aylık döneminde mükelleflere tahakkuk ettirilen 382 milyar 297 milyon 742 bin liralık verginin 298 milyar 269 milyon 504 bin lirasını tahsil etti.

H.Merkezi (E.Çözüm)

Yılın 9 aylık döneminde mükelleflere tahakkuk ettirilen 382 milyar 297 milyon 742 bin liralık verginin yüzde 78'i tahsil edildi.

YARISI İSTANBUL'DAN

Maliye Bakanlığı verilerine göre, devlet, yılın Ocak-Eylül döneminde mükelleflere tahakkuk ettirilen 382 milyar 297 milyon 742 bin liralık verginin 298 milyar 269 milyon 504 bin lirasını tahsil etti. Söz konusu dönemde vergilerin yüzde 80'i sırasıyla İstanbul, Kocaeli, İzmir ve Ankara'dan toplandı. İstanbul, toplam 136 milyar 182 milyon 867 bin lira vergi tahsilâtı ile devletin kasasına giren her 100 liralık verginin 45,6 lirasını tek başına karşıladı. Kocaeli, 35 milyar 600 milyon 451 bin lirayla devletin kasasına en fazla vergi aktaran ikinci il oldu, İzmir 33 milyar 620 milyon 185 bin lirayla üçüncü, Ankara 33 milyar 403 milyon 271 bin lirayla dördüncü, Bursa 6 milyar 549 milyon 840 bin lirayla beşinci sırada yer aldı.

ORANI EN YÜKSEK İL KOCAELİ

Söz konusu dönemde mükelleflere tahakkuk ettirilen 39 milyar 775 milyon 463 bin liralık verginin yüzde 89,5'ine denk gelen 35 milyar 600 milyon 451 bin lirasının tahsil edildiği Kocaeli, vergi tahsilât oranında ilk sırada yer alarak bu alandaki başarısını korudu. Kocaeli'yi yüzde 84,3'le Tunceli, yüzde 83,7'yle İzmir, yüzde 81,4'le İstanbul, yüzde 80,1'le Hatay, yüzde 79,8'le Mersin, yüzde 79,1'le Tekirdağ, yüzde 78,4'le Edirne, yüzde 77,7'yle Rize, yüzde 75,2'yle Ankara takip etti.

VAN, MARDİN, HAKKÂRİ

Vergi toplama performansı en düşük iller ise yüzde 27,7'yle Van, yüzde 32,7'yle Mardin, yüzde 36,5'le Hakkâri, yüzde 43,1'le Sivas, yüzde 43,7'yle Şırnak, yüzde 46,3'le Iğdır, yüzde 47,2'yle Kırklareli, yüzde 47,9'la Kırıkkale, yüzde 48,3'le Düzce, yüzde 49,2'yle Amasya olarak sıralandı. Tahsilât oranı bunların dışındaki illerde yüzde 50'nin üzerinde gerçekleşti.

2016 yaz sezonunu açtı

Pegasus, 2016 yaz tarifesini satışa açtı. Pegasus'un yaz uçuşları için 1 milyondan fazla koltuk, iç hatlarda 29,99 TL'den, dış hatlarda 45,99 Dolar'dan başlayan fiyatlarla satılıyor.

H.Merkezi (E.Çözüm)

PEGASUS Hava Yolları'nın 2016 yaz tarifesi biletleri satışa sunuldu. Pegasus, 2016 yılında da yepyeni yerler görmek isteyen misafirleri için 1 milyondan fazla koltuğunu iç hatlarda 29,99 TL'den, dış hatlarda da 45,99 Dolar'dan başlayan fiyatlarla satışa sundu.

Misafirler, 27 Mart ile 29 Ekim 2016 tarihleri arasındaki uçuşları kapsayan yaz tarifesi boyunca en uygun fiyatlarla uçmak için biletlerini Pegasus'un internet sitesi ve mobil uygulamalarından alabilecekler. Pegasus yurt içinde 33, yurt dışında 69 olmak üzere 40 ülkede toplam 102 noktaya tarifeli seferler düzenliyor. Misafirler Pegasus'un dış hatlarıyla Avrupa, Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Orta Asya'da pek çok turistik merkezine ve Türkiye'de pek çok şehre uygun fiyatlarla uçabiliyor.

TAV yüzde 14 artırdı

TAV Havalimanları yılın ilk dokuz ayında cirosunu bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 14 artırarak 822 milyon avroya yükseltti. TAV'ın 2015'in ilk dokuz ayında hizmet verdiği yolcu sayısı da yüzde 8 artarak 78 milyona ulaştı.

H.Merkezi (E.Çözüm)

TAV Havalimanları, 2015 yılının ilk dokuz ayında yolcu sayısını yüzde 8 artırırken cirosunu yüzde 14 yükseltmeyi başardı. İlk dokuz ayda 822 milyon avro ciro açıklayan TAV, aynı dönemde amortisman ve vergi öncesi faaliyet kârını ise yüzde 21 artırarak 395 milyon avroya çıkarttı.

Konuya ilişkin yazılı bir açıklama yapan TAV Havalimanları İcra Kurulu Başkanı Sani Şener, şunları kaydetti: "Beklentilerimize uygun bir şekilde 2015 yılı TAV Havalimanları için hem faaliyetler hem de finansal sonuçlar anlamında oldukça iyi geçiyor. İlk dokuz ayda hizmet verdiğimiz havalimanlarında ağırladığımız yolcu 78 milyona ulaştı ve toplam yolcu sayımızı yüzde 8 artırdık. İstanbul Atatürk'te ise dış hat yolcumuz yüzde 11 artış kaydetti. Hem havacılık hem de ticari gelirlerimizin oldukça iyi seyretmesi sebebiyle toplam ciromuz yüzde 14 artış gösterdi. Faaliyet kaldıracı, düşük kira gideri ve olumlu kur nedeniyle FAVÖK 2014'e kıyasla yüzde 21 artarak cironun oldukça üstünde bir büyüme kaydetti. Kurdaki oynaklık nedeniyle yaşanan nakit olmayan faaliyet dışı giderler (kur farkı ve ertelenmiş vergi) sebebiyle her ne kadar net kar yatay seyretse de, ilk dokuz ayda oldukça kuvvetli bir nakit akışıyla net borçluluğumuzu yüzde 12 azalttık."

Azerbaycan ve Türkiye ona emanet

Konstantinos Ladikos, Alcon Türkiye ve Azerbaycan'ın tüm ticari faaliyetlerinin sorumluluğunu üstlendi.

H.Merkezi (E.Çözüm)

NOVARTİS Grubu'nun şirketlerinden Alcon'da yeni bir atama gerçekleşti. Konstantinos Ladikos, Türkiye ve Azerbaycan ülkelerini de kapsayan Alcon Türkiye Bölgesi Genel Müdürü oldu. Ladikos, Türkiye bölgesindeki Alcon organizasyonunu yönetmek ve bu pazarlardaki ticari faaliyetleri yürütmekten sorumlu olacak.

Konstantinos Ladikos 2012'den bu yana yürüttüğü Alcon Yunanistan Bölgesi Genel Müdürlüğü görevinden sonra, Alcon Türkiye'ye katıldı. Konstantinos Ladikos Alcon'a hizmet ettiği 25 yıl boyunca pazarlama, satış ve en son genel müdürlük görevlerini üstlenerek, sorumluluklarını artırdı. Konstantinos Ladikos kariyerine Tıbbi Satış Temsilcisi olarak başladıktan sonra ruhsatlandırma birimine geçti. Bunun sonrasında ise Satış & Pazarlama Direktörlüğü, Cerrahi Bölüm Direktörlüğü ve bölgesel pozisyonlarda proje geliştirme ve yürütme gibi ek sorumluluklar da gerektiren yöneticilik görevlerini üstlendi. Konstantinos Ladikos Yunanistan Thessaloniki Üniversitesi Eczacılık Bölümü mezunu. Sağlık alanındaki engin tecrübesiyle Türkiye gibi gelişmekte olan önemli bir pazarda, güçlü bir organizasyon oluşturmak ve göz sağlığının geleceğini inşa etmek, muteber paydaşlarla beraber göz sağlığı yönetimini daha da ileriye taşımak ve doktorlar ile hastalarına daha yenilikçi çözümler sunmak konularında kilit rol oynayacak.

9 ayda 8,15 milyar avro kâr

Allianz, 2015'in ilk 9 ayında 8,15 milyar avroluk faaliyet kârı elde etti. Aynı dönemde hissedarlara ait net kâr % 3,9 artarak 5,20 milyar avroya yükseldi.

H.Merkezi (E.Çözüm)

DÜNYANIN en büyük sigorta ve finans şirketlerinden Allianz Grubu'nun toplam geliri 2015 yılının ilk 9 ayında, % 3,5 artarak 95,5 milyar avroya ulaştı. Grup, 8,15 milyar avro faaliyet kârı elde ederken, hissedarlara ait net kârı ise % 3,9 artarak 5,20 milyar avroya yükseldi.

Allianz SE CFO'su Dieter Wemmer konuyla ilgili olarak "Volatilitesi yüksek bir finansal piyasa ortamında, Allianz'ın temel unsurları üçüncü çeyrekte tüm iş segmentlerinde sağlam düzeyde kaldı. Faaliyet kârının yılsonunda artarak 10 ila 10,8 milyar avroluk hedef aralığımızın üst sınırına ulaşmasını bekliyoruz" dedi. Avrupa Birliği'nin, şirketleri varlık ve yükümlülüklerini risk bazlı ölçmekle yükümlü tuttuğu Solvency II düzenlemesine göre mali yeterliliğini 31 Aralık 2014'e göre % 9 oranında artırarak 30 Eylül 2015 tarihi itibarıyla % 200 olarak gerçekleştirdi. Böylece sağlam bir sermaye yapısı olduğunu gösteren Allianz Grubu'nun 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla 60,7 milyar avro olan öz sermayesi, % 0,9 artarak 61,3 milyar avroya ulaştı. Döviz kuru ve konsolidasyon etkileri hariç tutulduğunda, dönemsel büyüme % 0,4 olarak gerçekleşti. Özellikle Türkiye'de kaydedilen güçlü prim artışıyla % 37,6 dönemsel büyüme gerçekleşti. Küresel iş alanı Allianz Worldwide Partners'ta, Allianz Global Assistance % 12,1'lik dönemsel büyümenin ana kaynağı olurken, İspanya'da primler % 7,3 arttı. Avustralya özellikle araç ve konut sigortası alanlarında % 4,2 ile dâhili olarak güçlü büyüme trendini devam ettirdi.

"Ekonominin itici gücü olduk"

H.Merkezi (E.Çözüm)

KOÇ Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, "Koç Topluluğu olarak 2015 yılının ilk 9 ayında, finansal piyasalardaki belirsizliklere karşın ülkemize olan inancımız, ara vermeden sürdürdüğümüz yatırımlarımız ve güçlü risk yönetimi anlayışımız ile büyümeyi sürdürdük. Gururla ifade etmek isterim ki, Topluluğumuzun gerek üretim, gerekse ihracat açısından çok önemli rol oynadığı otomotiv, beyaz eşya ve enerji sektörlerindeki yüksek büyüme performansı Türkiye ekonomisinin itici gücü oldu. Önümüzdeki dönemde de ülkemizin büyümesine ve kalkınmasına katkı sağlarken, dünya çapında rekabet gücümüzü artıracak, inovasyon, teknoloji ve verimlilik odaklı yatırımlarımıza devam edeceğiz" dedi.

Koç Topluluğu şirketlerinin otomotiv sektöründe başarılı performanslarını sürdürdüğüne dikkat çeken Levent Çakıroğlu, Avrupa pazarındaki iyileşmeye paralel Türkiye otomotiv ihracatı ilk 9 ayda adetsel bazda yüzde 8 artarken, Koç Topluluğu şirketlerinden Ford Otosan ve Tofaş'ın toplam ihracat adetlerinin ise yüzde 27 seviyesinde arttığını belirtti.

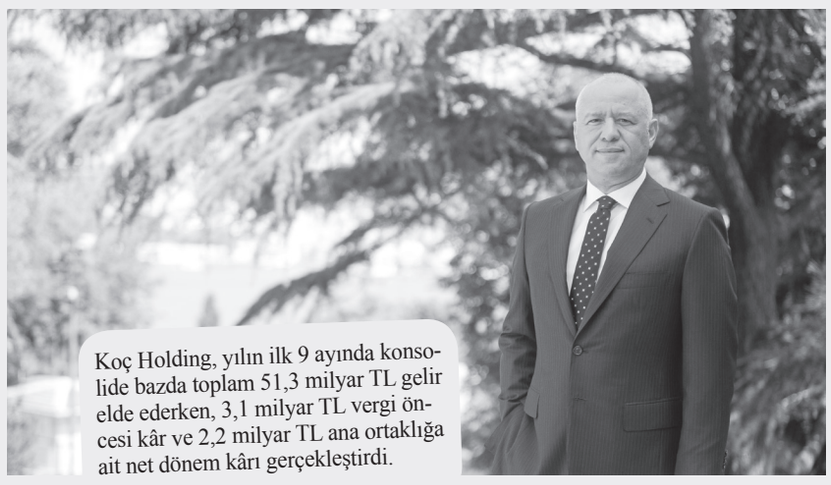

Koç Holding, yılın ilk 9 ayında konsolide bazda toplam 51,3 milyar TL gelir elde ederken, 3,1 milyar TL vergi öncesi kâr ve 2,2 milyar TL ana ortaklığa ait net dönem kârı gerçekleştirdi.